

Heliga Familjens fest (A)

Domkyrkan 29.12.2019

När Gud blir människa föds han in i en familj. Visserligen en mycket speciell familj, eftersom hans mor Maria är Jungfru och Josef är hans fosterfar. Gud vill visa att familj är något så betydelsefullt att han måste få dela denna verklighet när han blir människa för vår frälsnings skull. Dagens kollektbön uttrycker familjens profetiska uppgift, inte minst för en tid som vår där individualismen ofta blivit dogm och tvångströja: "Låt vårt liv tillsammans mogna i kärlek och enhet och fortsätta för alltid i vårt eviga hem". I familjen får vi lära oss vad gemenskap är. Vi får lära oss att sätta de andra i centrum och backa från det egna jagets krav och behov. Familjen är menad att vara den kärlekens eldhärd där vi tillsammans bygger upp en fungerande gemenskap. Den stora förebilden är naturligtvis den allraheligaste Treenigheten, Guds eget mysterium, där Fadern och Sonen lever i Andens enhet. Ett liv i ständig relation och dialog, där jag och du blir ett vi. Vi kan naturligtvis aldrig helt återspegla denna djupa enhet och gemenskap i kärlek, men försöka duger. Varje familj får göra vad den kan för att mogna och växa i inbördes kärlek, en kärlek som också strålar ut och vill ge hopp och glädje till alla ensamma, övergivna, bortglömda och försummade människor, som innerst inne hungrar och törstar efter kärlek och gemenskap.

I den heliga familjen får vi en bild av hur varje familj utifrån sina förutsättningar kan bygga upp en fungerande gemenskap. Hur man än vrider och vänder på saker och ting finns det alltid en slags hierarki i varje familj. Vi ser det allra tydligast i den heliga familjen, där Barnet, Guds människoblivne Son, är den självklara medelpunkten. Det är detta Barn som drar till sig blickarna och som har kommit till jorden för att frälsa den. Det är detta Barn som skall helga varje mänsklig familj och hjälpa den att hålla ihop i ur och skur, i nöd och lust. Samtidigt är det som varje barn i behov av föräldrarnas ständiga omsorg och kärlek. Vi ser det så tydligt i dagens evangelium, där Josef får detta uppdrag: "Stig upp och ta med dig barnet och hans mor och fly till Egypten". När Barnets liv är i fara, reagerar Josef resolut och bestämt och lämnar hemmets förrädiska trygghet för att försöka ta sig till det förlovade landet Egypten. När Gud blir människa blir han ett flyktingbarn, som svävar i livsfara strax efter sin födelse. Ingen någorlunda klartänkt person kan undgå att dra parallellen till vår tids flyktingbarn, som just nu riskerar att drunkna på Dödens hav, där samtidigt en del av våra mer privilegierade svenska barn nu tillbringar sitt mysiga jullov på Mallorca.

I den helige Josef ser vi den som ger beskydd, den som gör allt vad han kan för att hjälpa sin lilla familj. Vi får därför se på honom som den som beskyddar hela den kristna familjen, som Kyrkans beskyddare i all nöd och fara. Jesus behövde verkligen en sådan far som Josef, en beslutsam, handlingskraftig och "tuff kille"

som tog sitt ansvar. Men han behövde också sin mor. Hon som sade ja till sitt uppdrag att få föda Frälsaren till världen. Hon som närde honom med sin omsorg och kärlek. Hon som oroade sig när han sprang bort. Hon som stod trofast vid hans sida från krubban till korset. När Gud blir människa blir han sann människa, som behöver andra människor för att tillsammans med dem mogna i kärlek och enhet. I denna heliga familj får vi en förbild på hur vi i våra familjer kan erbjuda den trygga miljö, som varje barn behöver för att växa upp till en mogen människa. Därför är det tragiskt att så många familjer inte fungerar eller brakar ihop. I sista hand är det alltid barnet som blir lidande. Men Jesus överger ingen människa. Maria är en kärleksfull moder och Josef en trogen beskyddare också för dem som hamnat utanför i kylan, i ensamhet och övergivenhet.

I dagens första läsning ur Syraks bok får vi med oss några ord som kan vara till nytta för att bygga upp en god anda i familjen: vörda och ära varandra, ta hand om och ha överseende med varandra. Äkta gemenskap är något man bygger upp tillsammans. Var och en är delaktig och medansvarig. Det gäller både en familj, en församling, ja, samhället som sådant. Att vörda och ära sin nästa är ofta något vi försummar. Det blir ofta mer kritik och förtal. Tänk om vi mer kunde leva oss in i hur Jesus, Maria och Josef skulle ha gjort. I den karmelitiska traditionen har man ibland sett på sitt dagliga liv som ett liv i hemmet i Nasaret, dit vi har slunkit in för att vara tillsammans med den heliga familjen. Inget hindrar oss göra det också här och nu. Då blir det lite mer spännande att leva sitt vardagsliv.

Dagens andra läsning ur Kolosserbrevet är fullt av goda råd för hur man skall leva i familjen. Hör bara: ”Som Guds utvalda, heliga och älskade skall ni – ja, vi får aldrig glömma att vi verkligen är Guds utvalda, heliga och älskade familj – klä er i innerlig medkänsla, vänlighet, ödmjukhet, mildhet och tålmod” (Kol 3:12). Om ni har varit i en sakristia, har ni kanske sett att det finns speciella böner som prästen skall be för alla de plagg har klär på sig för att fira mässan. Vi kan göra likadant när vi klär på oss på morgonen. Det kan vara lite kul att tänka sig vilka plagg som påminner oss om medkänsla, vänlighet, ödmjukhet, mildhet och tålmod. Just nu måste jag ha stödstrumpor och då måste man verkligen ha en god portion tålmod för att få på sig dem. ”Över allt detta skall ni ha kärleken, det band som ger fullkomlighet” (Kol 3:14). Det är kärleken som måste vara grunden, grundvalen och grundlagen för vårt liv i familjen, i kyrkan, i samhället.

Vi kan aldrig tacka Gud tillräckligt mycket för att han ville födas till jorden och bli barn i den heliga familjen. Men vi kan i alla fall försöka och göra som Paulus säger: ”Låt allt vad ni gör i ord eller handling ske i Herren Jesu namn och tacka Gud Fadern genom honom” (Kol 3:17) – och det är just det vi gör här och nu när vi firar eukaristin.